

Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en
pré-toets natuurbeschermingswet
Groenloseweg 106 Winterswijk

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Flora- & Faunawet en pré-toets natuurbeschermingswet
Groenloseweg 106 Winterswijk

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Van Westreenen
Contactpersoon: dhr. G. Navis

Projectnummer en versie: 417, versie 1.1		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 4 juni 2014
Ligging projectgebied: Groenloseweg 106 Winterswijk	Amersfoortcoördinaten: 244.420 Y445.447	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Samenvatting

Er zijn concrete plannen om een nieuwe schuur te bouwen op het adres Groenloseweg 106 in Winterswijk. Om de bouw te kunnen realiseren dienen een bestaande oude schuur gesloopt te worden en enkele bomen gerooid te worden. Omdat de schuur deels buiten het agrarisch bouwblok is geprojecteerd, is een wijziging van het bestemmingsplan vereist.

Natuurbank Overijssel heeft opdracht gekregen om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving t.a.v. beschermd natuurgebied. Tevens wordt onderzocht of de voorgenomen activiteit het duurzaam voortbestaan van beschermde soorten in de omgeving negatief beïnvloed.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, evenals nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

De voorgenomen activiteit bestaat uit het slopen van een oude schoppe, het rooien van 12 zomereiken en een beuk en het bouwrijp maken van een strook 'bos' en grasland. Er zijn in het onderzoeksgebied tijdens het onderzoek geen beschermde soorten uit tabel 2-3 van de Ff-wet vastgesteld. Mogelijk behoort het gebied tot het functionele leefgebied van sommige soorten als vermeld in tabel 1 van de Ff-wet, maar voor het verstoren/vernietigen, beschadigen/verwonden en doden van deze soorten geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt niet voor broedvogels. Mogelijk nestelen er vogels in de te slopen schoppe. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernietigen van bezette nesten en het verwonden/doden van vogels dienen buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd te worden. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde soorten en functies buiten het onderzoeksgebied. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. Art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied ligt gedeeltelijk in de EHS, specifiek de EHS-natuur. De voorgenomen activiteit leidt tot areaalverlies en dus tot een significante aantasting van de omgevingscondities en kernkwaliteiten van de EHS. De ecologische- en landschappelijke waarde van de strook 'EHS-natuur' is beperkt. Het betreft een strook grond welke tot voor enkele jaren terug deels gebruikt werd als mestvaalt. De strook wordt plaatselijk gedomineerd door grote brandnetel en heeft geen ontwikkelde struik- of kruidlaag. Op papier lijkt er sprake van een 'aantasting' van de kernkwaliteiten en kerncondities van de EHS, in de praktijk is er sprake van een zeer geringe aantasting. Recent is 5000m² nieuw loofbos aangelegd op het erf. Geadviseerd wordt om deze aanplant tot EHS-natuur te bestemmen, hierdoor is er sprake van netto uitbreiding van de EHS en past het in het beoordelingskader van de provincie Gelderland hoe om te gaan met ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS.

Bij nieuwbouw kunnen meestal simpel en tegen lage (meer)kosten waardevolle voorzieningen voor vogels en vleermuizen aangebracht worden. In de bijlage worden enkele tips gegeven wat er zoal mogelijk is om dieren een verblijfplaats te bieden op het erf.

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen om een nieuwe schuur te bouwen op het adres Groenloseweg 106 in Winterswijk. Om de bouw te kunnen realiseren dienen een bestaande oude schuur gesloopt te worden en enkele bomen gerooid te worden. Omdat de schuur deels buiten het agrarisch bouwblok is geprojecteerd, is een wijziging van het bestemmingsplan vereist.

Natuurbank Overijssel heeft opdracht gekregen om te onderzoeken of de voorgenomen activiteit in overeenstemming is met de Flora- en Faunawet en wet- en regelgeving t.a.v. beschermd natuurgebied. Tevens wordt onderzocht of de voorgenomen activiteit het duurzaam voortbestaan van beschermde soorten in de omgeving negatief beïnvloed.

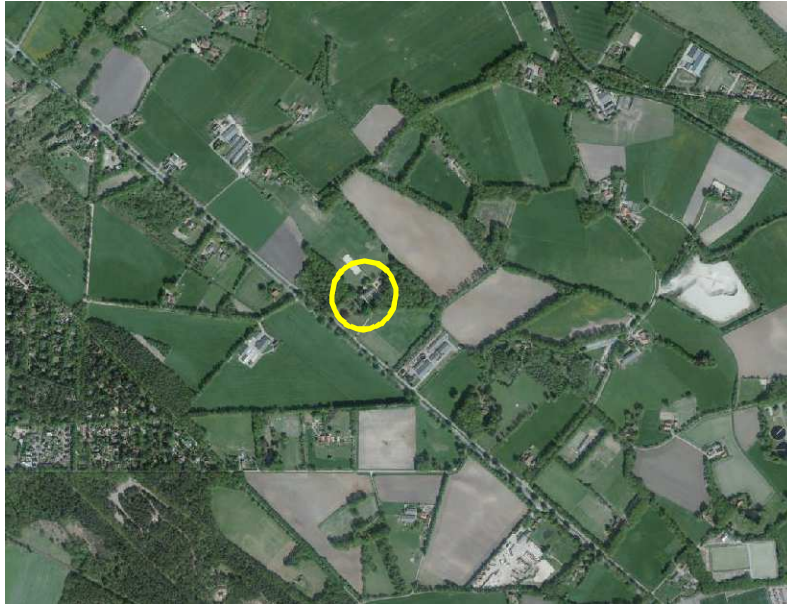
Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, evenals nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde leefgebieden van dieren in de directe omgeving van het plangebied. Tevens is onderzocht of voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

2. Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

Het onderzoeksgebied is gesitueerd op de adres Groenloseweg 106 in Winterswijk. Het ligt in het buitengebied van Winterswijk, ca 2 kilometer ten westen van de dorpskern. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het onderzoeksgebied met de gele cirkel weergegeven.

Globale situering van het onderzoeksgebied. Deze wordt met de gele cirkel aangeduid.

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bestaat uit een deel van een erf met daarin gelegen een oude schoppe en een strook grond met enkele zomereiken en een oude beuk. Deze strook is gedeeltelijk in gebruik geweest als mestvaalt en heeft plaatselijk een dikke strooisellaag van blad en wordt lokaal gedomineerd door grote brandnetel. De strook ten noorden van de schoppe bestaat uit onbegroeide bosbodem met her en der een zomereik zonder struik- en kruidlaag. De schoppe is opgetrokken uit hout en is gedekt met gebakken pannen. Het gebouw is niet winddicht en omdat enkele dakpannen missen, plaatselijk ook niet waterdicht.

Het onderzoeksgebied grenst aan de noord- en oostzijde aan oud loofbos en aan de de zuid- en westzijde aan erfverharding. Het onderzoeksgebied ligt in een kleinschalig, half open landschap waarin bossen en agrarische cultuurgronden elkaar afwisselen in een parkachtige structuur. Op het erf is een paardenhouderij gevestigd. ‘

Beoogde bouwlocatie van de nieuwe schuur.

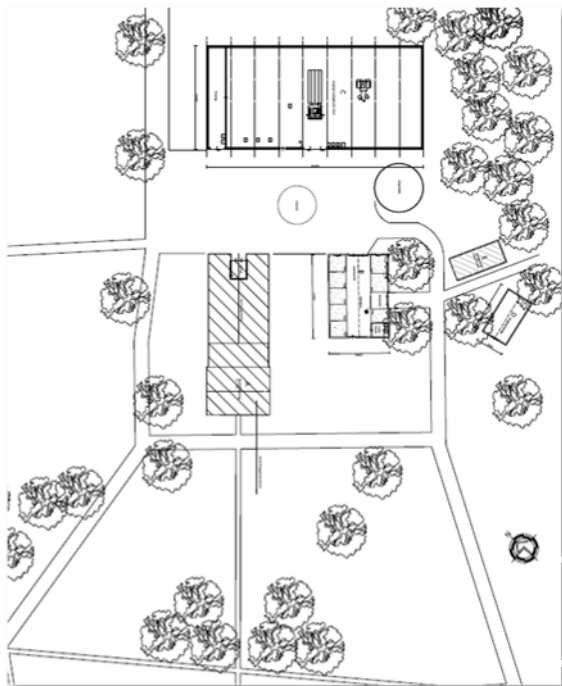

Detailopname van het onderzoeksgebied; het onderzoeksgebied wordt met de gele lijn aangeduid.

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Er zijn concrete plannen om een oude schuur te slopen en op dezelfde plek een grotere nieuwe schuur te bouwen. Om voldoende ruimte te creëren dienen enkele zomereiken en een beuk gerooid te worden. In totaal moeten 12 à 13 bomen gerooid worden om voldoende ruimte te creëren voor de nieuwe schuur.

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld (kaart niet noord-georiënteerd).

Concreet bestaat de voorgenomen activiteit uit de volgende onderdelen;

- Slopen bestaande schoppe;
- Rooien 12/13 loofbomen;
- Bouwrijp maken bouwplaats;
- Bouwen nieuwe schuur

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De beoogde (ruimtelijke) ingreep heeft een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. Dit zijn:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid en trillingen door sloop- en graafwerkzaamheden
- Geluid, trillingen en lichtinvloed door bouwwerkzaamheden

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of bezette vogelnesten in de omgeving van het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van het negatieve effect verschilt per soorten en soortgroep.

Beoordeling invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

Er is sprake van het slopen van een bestaande oude schuur (s choppe) en het rooien van enkele bomen om de bouw van een nieuwe schuur mogelijk te maken. De invloedsfeer van deze activiteiten wordt als lokaal beschouwd en beperkt zich tot het onderzoeksgebied. Tijdens de sloop- en bouw fase is geluid en trilling mogelijk waarneembaar buiten het onderzoeksgebied. Deze invloeden zijn van tijdelijke aard en zullen geen negatief effect op beschermde soorten/groeiplaatsen hebben.

4. Wettelijk kader natuurbescherming

4.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

4.2 Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben daarom een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

4.3 Natura 2000

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben daarom een wettelijke status. In of in de nabijheid van de Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'- principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de natuurlijke waarden van het gebied direct of indirect aantasten.

4.4 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art.75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbodsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is en indien mogelijk, voorkomen wordt.

5. Gebiedsbescherming

5.1 Algemeen

Ondanks dat de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit beperkt blijft tot het onderzoeksgebied, wordt in dit hoofdstuk kort ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

5.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Beschermd Natuurmonument-gebied

Het onderzoeksgebied ligt niet in of in de directe nabijheid van een Beschermd Natuurmonument-gebied (> 2 km) (bron: Provincie Gelderland, 2014).

Natura 2000-gebied

Het onderzoeksgebied ligt niet in of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied. Het meest dichtbij gelegen Natura 2000-gebied betreft het Korenburgerveen. Dit gebied ligt één kilometer ten westen van het onderzoeksgebied.

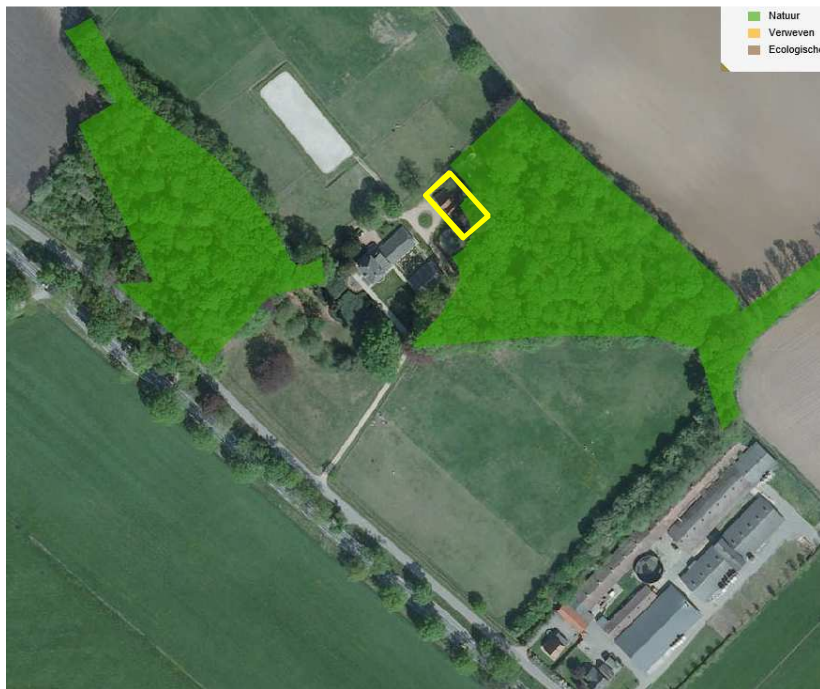
Effectbeoordeling

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft geen effect op beschermd natuurgebied in de omgeving.

5.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur in hun provincies. De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in de EHS dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet van belang.

Zoals zichtbaar op onderstaande kaart, ligt het onderzoeksgebied gedeeltelijk in de EHS; specifiek EHS-natuur (bron: Provincie Gelderland 2014).

Ligging van de EHS-gronden rondom het onderzoeksgebied (gele arcering). Bron: Provincie Gelderland 2014.

Ligging en activiteit

Het onderzoeksgebied ligt in de EHS, specifiek EHS-natuur. De voorgenomen activiteit leidt tot areaalverlies van de EHS; er worden 12/13 bomen geroid ten behoeve van de bouw van een schuur en een beperkte oppervlakte 'bos' wordt bebouwd.

Wat zegt het provinciaal beleid ?

Voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen de Ecologische hoofdstructuur geldt een 'nee, tenzij' regime, inhoudende dat bestemmingsplanwijziging hier niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden (kernkwaliteiten en omgevingscondities) van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

Er is sprake van een significante aantasting van kernkwaliteiten en omgevingscondities wanneer een ruimtelijke ontwikkeling kan leiden tot één of meer van de volgende effecten:

1. Een vermindering van areaal en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die zijn aangewezen voor nieuwe natuur en agrarische natuur.
2. Een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingszones en tussen de verschillende leefgebieden in de overige delen van de EHS.
3. Een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is en als zodanig worden genoemd in de AmvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora en Faunawet.
4. Een vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden (aaneengeslotenheid).
5. Een belemmering voor het verloop van natuurlijke processen in de grote eenheden.
6. Een verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van HEN-wateren (wateren met de beleidsdoelstelling 'Hoogste Ecologische Niveau').
7. Een verandering van de grond- en oppervlaktewateromstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewatersituatie (verder) aantast.
8. Een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting in stiltebeleidsgebieden (N.B. De gehele Ecologische Hoofdstructuur behoort daartoe).

Gedeputeerde Staten maken op bovenstaande een uitzondering voor ondergeschikte uitbreidingen van bestaande functies wanneer deze uitbreidingen een gering effect hebben op bovenstaande kernkwaliteiten en omgevingscondities. Dit is de mogelijkheid die geboden wordt om de wensen te honoreren, mits uit bovengenoemde onderzoeken blijkt dat de effecten inderdaad gering zijn.

Plannen die tot significante aantasting zouden kunnen leiden zijn bijvoorbeeld:

- nieuwbouw van woningen en bedrijven;
- aanleg van nieuwe infrastructuur;
- nieuw-vestiging van landbouwbedrijven;
- nieuwe voorzieningen voor grootschalige recreatie;
- aanleg of uitbreiding van afvalstortplaatsen;
- oprichting van windturbines

Naast mitigerende maatregelen dient bij aantasting van kernkwaliteiten en/of omgevingscondities door een bestemmingsplanwijziging de resterende schade te worden gecompenseerd. Compensatie dient plaats te vinden in hetzelfde bestemmingsplan of in gekoppelde bestemmingsplannen. De gekoppelde bestemmingsplannen moeten tegelijkertijd worden vastgesteld.

- Aan compensatie worden in het kader van de EHS de volgende voorwaarden gesteld.
- Er treedt geen netto-waardenverlies op (areaal, kwaliteit, samenhang):
- Compensatie vindt plaats voor alle kernkwaliteiten en omgevingscondities die (na mitigatie) door de ingreep worden aangetast. Dit betekent dat niet alleen de oppervlakte natuur die verloren gaat, gecompenseerd moet worden, maar dat compensatie bijvoorbeeld ook plaats moet vinden voor het verlies aan samenhang binnen de EHS of de aantasting van de waterhuishouding.
- Compensatie moet niet alleen plaatsvinden voor aantasting van kernkwaliteiten en omgevingscondities op de locatie van de ingreep maar moet ook plaatsvinden voor externe effecten, veroorzaakt door de ingreep. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn bij ingrepen die effect hebben op de waterhuishouding, ingrepen die publiekaantrekking hebben, of ingrepen die tot extra geluidsbelasting leiden.
- Compensatie van verlies van areaal of kwaliteit van prioritaire natuurdoeltypen (deze zijn in deze streekplanuitwerking aangeduid) kan alleen plaatsvinden door de realisatie van hetzelfde prioritaire natuurdoeltype. De compensatie van overige natuurdoeltypen kan plaatsvinden door een bijdrage te leveren aan de in de streekplanuitwerking beschreven specifieke gebiedsdoelstellingen (kernkwaliteiten, omgevingscondities en ontwikkelingsdoelstellingen) van het betreffende deel van de EHS. In alle gevallen geldt hierbij dat het oppervlak natuur en bos hierbij per saldo niet mag afnemen.
- Op delen van de EHS die geen natuur of bosinrichting kennen en waarvoor geen omvorming naar natuur is voorzien (bijvoorbeeld (een deel van) de landbouwgrond in EHS-verweving of verbindingzone), kan sprake zijn van significante aantasting. Een kernkwaliteit van deze delen van de EHS is (o.a.) de landschappelijke verwevenheid van natuur-, bos- en landschapselementen met cultuurgronden¹. Compensatie van deze kernkwaliteit moet plaatsvinden door een bijdrage te leveren aan de in de streekplanuitwerking beschreven specifieke gebiedsdoelstellingen (kernkwaliteiten, omgevingscondities of ontwikkelingsdoelstellingen).

De locatie waar wordt gecompenseerd:

- Ligt binnen of sluit aan op de EHS.
- Sluit aan op of ligt nabij het gebied waar de ingreep plaatsvindt. Alleen wanneer de initiatiefnemer aan kan tonen dat compensatie aansluitend of nabij niet mogelijk is, is compensatie verder weg van de locatie mogelijk.
- Draagt bij aan de vorming van een robuustere EHS.
- Is geschikt voor een duurzame ontwikkeling van de te compenseren kwaliteiten.
- Betreft geen bestaand bos- of natuurterrein en is niet aangewezen als nieuwe natuur.
- Betreft geen terrein waarop in verband met een ander initiatief al een compensatieopgave ligt.

Bij verlies van areaal of kwaliteit van bestaande bos- en natuurgebieden vindt overcompensatie plaats. De mate van overcompensatie is gebaseerd op de ontwikkelingstermijn van de door Gedeputeerde Staten toegekende natuurdoeltypen. Naast een fysieke compensatie van 100% moet:

- bij een ontwikkelingstijd van het betreffende natuurdoeltype tot 25 jaar een extra fysieke compensatie van 20% plaatsvinden;
- bij een ontwikkelingstermijn van het betreffende natuurdoeltype van 25 tot 100 jaar een extra fysieke compensatie van 30% plaatsvinden;
- bij een ontwikkelingstermijn van het betreffende natuurdoeltype van 100 jaar of meer een fysieke compensatie van 40% plaatsvinden.

In bijlage 2 is de ontwikkelingstijd per natuurdoeltype aangegeven.

Indien fysieke compensatie niet mogelijk is, moet financiële compensatie plaatsvinden. Hiertoe kan pas worden overgegaan als de initiatiefnemer heeft aangetoond dat alle andere mogelijkheden voor compensatie, waaronder onteigening, maximaal zijn benut. Per situatie zal de hoogte van de financiële compensatie bepaald moeten worden. Van belang hierbij is:

- de locatie waar fysieke compensatie plaats moet vinden;
- de ontwikkelingstijd van de te compenseren natuur;
- de inrichtingskosten en de kosten van overgangsbeheer van de te realiseren natuurdoeltypen;
- de toekomstige beheersituatie.

De compensatie maakt deel uit van het bestemmingsplan of een gekoppeld plan.

- Indien over de compensatie in een ander kader wordt besloten dan over de ingreep, kan eerst met de uitvoering van de ingreep worden begonnen nadat ten minste het compensatiebesluit onherroepelijk is geworden.
- De met compensatie samenhangende meerkosten (functieverandering en inrichting) dienen in het plan of het gekoppelde plan te zijn verdisconteerd (veroorzakersbeginsel).
- De compensatie moet rechtens afdwingbaar zijn via een privaatrechtelijke regeling.
- Voor de dekking van de kosten van functieverandering en inrichting van de compensatie mag geen aanspraak gemaakt worden op bestaande subsidieregelingen.
- Bij het besluit over de compensatie is de termijn waarop deze gerealiseerd moet zijn bekend. De compensatie moet voorafgaand, gelijktijdig of zo snel mogelijk na de ingreep zijn gerealiseerd. De termijn waarop de compensatie gereed is, ligt maximaal één jaar na de ingreep.

Per saldo zal op planniveau of op gebiedsniveau geen verlies mogen optreden van areaal, kwaliteit en samenhang. Indien er sprake is van een negatief effect dient deze door het nemen van mitigerende maatregelen beperkt te worden of er moet gecompenseerd worden. Aan compensatie worden in het kader van de EHS de volgende voorwaarden gesteld:

- Geen netto-waardenverlies (areaal, kwaliteit, samenhang);
- Compensatie aansluitend of nabij het gebied, mits een duurzame situatie ontstaat of,
- Mitigatie en compensatie maken deel uit van het plan,

Effectbeoordeling

Om te beoordelen of de voorgenomen activiteit de kernkwaliteiten en omgevingscondities significant aantasten wordt deze getoetst aan de onderstaande effecten;

Ad 1. Een vermindering van areaal en kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die zijn aangewezen voor nieuwe natuur en agrarische natuur.

Er gaat een deel EHS-natuur verloren door de bouw van de stal. De stal heeft een oppervlakte van 945 m² welke deel binnen en deels buiten de EHS is gelegen. Een oppervlakte van 200 m² EHS 'natuur' gaat vermoedelijk verloren door de realisatie van de stal. Daartoe wordt de stal en een strook grond eromheen gerekend.

Voorliggend initiatief leidt tot een significante aantasting omdat ca. 200m² EHS-natuur verloren gaat. Het betreft EHS-natuur waarvoor de ontwikkelingstijd van het betreffende natuurdoeltype op 100 jaar of meer wordt gesteld. Conform de provinciale uitgangspunten voor compensatie dient de gelijke oppervlakte, vermeerderd met 40% daarvan gecompenseerd te worden (totaal 280m²). Tevens worden er eisen aan het type compensatie en ligging gesteld. In onderstaande afbeelding wordt de locatie voor compensatie aangeduid.

Voorstel voor compensatie EHS-natuur (2440m²)

Vorgenomen activiteit wordt als een geringe aantasting van de kernkwaliteiten en omgevingscondities beschouwd. Een zeer klein deel van een bestaand oud bos wordt gerooid. De landschappelijke kwaliteit zal door de voorgenomen activiteit er niet onder leiden. Het onderzoeksgebied ligt in een parkachtige omgeving met bossen, houtwallen, agrarische cultuurgronden en (agrarische) erven. De ligging van de nieuwe stal, met twee zijden tegen het oude loofbos aan, zal geen negatief effect hebben op bijzondere soorten en natuurlijke processen.

Ad 2. Een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingzones en tussen de verschillende leefgebieden in de overige delen van de EHS

Er is sprake van het rooien van ca. 200m² bos, welke 140% gecompenseerd wordt in de directe omgeving. Er wordt een schuur gebouwd ten behoeve van de paardenhouderij. Deze ontwikkeling leidt niet tot een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren tussen leefgebieden. Het kleinschalige, afwisselende en parkachtige karakter van het onderzoeksgebied en de directe omgeving wordt hierdoor niet aangetast.

Voorliggend initiatief leidt niet tot een significante aantasting van dit aspect van de effectbeoordeling.

Ad 3. Een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is en als zodanig worden genoemd in de AmvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora en Faunawet.

Er is sprake van vermindering van de kwaliteit van leefgebied wanneer beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen, jaarrond beschermde nesten en nestplaatsen en groeiplaatsen van beschermde plantensoorten verstoord of vernield worden.

Voor soorten die vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, verwonden en doden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten die vermeld staan in tabel 2, mits er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Voor het verstoren, verwonden en doden van soorten die vermeld staan in tabel 3 en bezette vogelnesten (plus jaarrond beschermde nest- en verblijfplaatsen) is een ontheffing ex. art. 75c van de Ff-wet vereist.

Zoals uit de resultaten van het quickscan natuurwaardenonderzoek blijkt, vermindert de kwaliteit van het leefgebied van soorten waarvoor conform de Ff-wet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is niet.

De voorgenomen activiteit bestaat uit het rooien van 11 zomereiken en een beuk. Het nieuw te bebouwen perceel vormt geen essentieel onderdeel van het functionele leefgebied van beschermde soorten en in het perceel komen geen beschermd soorten zoals vermeld in tabel 2 en 3 van de Ff-wet voor. Indien de werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode van vogels worden uitgevoerd, vormt de Ff-wet geen belemmering. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Voorliggend initiatief leidt niet tot een significante aantasting van dit aspect van de effectbeoordeling.

Ad 4. Een vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden (aaneengeslotenheid).

Het onderzoeksgebied ligt niet in of in de directe omgeving van een grote natuurlijke eenheid.

Voorliggend initiatief leidt niet tot een significante aantasting van dit aspect van de effectbeoordeling.

Ad 5. Een belemmering voor het verloop van natuurlijke processen in de grote eenheden.

Het onderzoeksgebied ligt niet in of in de directe omgeving van een grote natuurlijke eenheid.

Voorliggend initiatief leidt niet tot een significante aantasting van dit aspect van de effectbeoordeling.

Ad 6. Een verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van HEN-wateren (wateren met de beleidsdoelstelling 'Hoogste Ecologische Niveau').

Het onderzoeksgebied ligt niet in of in de directe omgeving van een HEN-water. De invloedssfeer van de activiteit is lokaal, uitgezonderd de emissie van ammoniak en heeft daarom geen effect op HEN-wateren in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Voorliggend initiatief leidt niet tot een significante aantasting van dit aspect van de effectbeoordeling.

Ad 7. Een verandering van de grond- en oppervlaktewateromstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewatersituatie (verder) aantast.

Het plangebied bestaat uit een bestaand erf en agrarische cultuurgrond. Voor deze gronden zijn geen wenselijke grond- en oppervlaktewatersituatie vastgesteld. De voorgenomen activiteit leidt niet tot het aantasten van de grond- en oppervlaktewateromstandigheden voor wenselijke natuurdoeltypen.

Voorliggend initiatief leidt niet tot een significante aantasting van dit aspect van de effectbeoordeling.

Ad 8. Een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting in stiltebeleidsgebieden (N.B. De gehele Ecologische Hoofdstructuur behoort daartoe).

Er is sprake van de bouw van een schuur ten behoeve van een paardenhouderij. Deze activiteit behoort tot de gebiedseigen geluidbelasting.

Voorliggend initiatief leidt niet tot een significante aantasting van dit aspect van de effectbeoordeling.

Conclusie

Doordat een deel van een bestaand bos welke tot de EHS-natuur behoort gerooid wordt en bebouwd zal gaan worden met een schuur, neemt het areaal EHS af. Hierdoor is er sprake van een significante aantasting van de kernkwaliteiten en omgevingscondities. De aantasting is echter zeer gering waardoor de Provincie Gelderland medewerking kan verlenen aan het initiatief.

Alternatievenafweging

De duurzame veiligstelling van de EHS is van groot belang (Prov. Gelderland, 2014). Een beoordeling van alternatieve oplossingen, anders dan het uitbreiden van een bestaande schuur in de EHS behoort dan ook tot de verplichte aspecten die meegenomen moeten worden bij de beoordeling van het initiatief. De beoordeling van alternatieve locaties wordt uitgevoerd voor de aspecten; cultuurhistorie, archeologie en ruimtelijke kwaliteit.

Cultuurhistorie

Het erf ligt in een kampenlandschap, dit is een oud ontginningslandschap dat gekenmerkt wordt door een kleinschalig en besloten landschap met verspreid liggen boerderijen, kronkelige wegen, ongelijke percelen en een afwisseling van akkers, graslanden, houtwallen en bosjes. Het erf is een oude bouwplaats waar een boerderij in 'Winterswijkse scholtenstijl' is gebouwd. Deze is eind 20^e eeuw van de ondergang gered door de huidige eigenaar en volledig gerenoveerd/gerestaureerd. Een oude schoppe, net ten zuiden van het hoofdgebouw is toen gesloopt en vervangen voor een nieuwe schuur in oude stijl. De te slopen schoppe is een oorspronkelijke schoppe en dateert vermoedelijk van voor de 18^e eeuw (eigen conclusie auteur). Bij de renovatie/restauratie is veel aandacht besteed aan behoud van de monumentale bomen aan de voorzijde van het erf. Hier staan o.a. tamme kastanje, zomereik, beuk en linde. De monumentale bomen vormen vandaag de dag het aanzicht van het erf, vanaf de Groenlose weg.

Uitsnede van de bodemkaart bron: provincie Gelderland. Het erf wordt met de stip aangeduid. Op de kaart is de es aan de noordwestzijde van het erf zichtbaar.

Archeologie

Het plangebied staat niet bekend als archeologische vindplaats (RAAP, 2014). Aan de zuid, zuidoost- en westzijde grenst het erf aan gemengd, oud loofbos. Aan de noordwestzijde grenst het erf aan een kamp met een dik plaggendek op dekzand (hoge zwarte enkeerdgrond). Deze es heeft een hoge verwachting voor de aanwezigheid van archeologische waarden. Het bebouwde erf en de bossen erom heen hebben een middelmatige verwachting en het perceel aan de voorzijde (langs de Groenloseweg) heeft een lage verwachting (uit: Cultuurhistorische Atlas Winterswijk, RAAP 2009).

Ruimtelijke kwaliteit

Van ruimtelijke kwaliteit is sprake als bestaande omgevingen en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen harmonisch samengaan" (Provincie Utrecht, 2014). Het aanzicht van het erf vanaf de Groenloseweg wordt bepaald door de monumentale loofbomen en de historische bebouwing, in het bijzonder het hoofd- en naastgelegen bijgebouw, welke half verscholen ligt achter de monumentale bomen. Door de ruime opzet van het voorterrein heeft het erf aan de voorzijde een parkachtig aanzicht.

Aanzicht op het erf vanaf de Groenloseweg. Bron: Google Maps, 2014.

Conclusie

De keuze om de huidige schoppe te slopen en ter plaatse de wenselijke nieuwe stal te bouwen lijkt op basis van de alternatievenafweging een juiste. Aan de achterzijde van het erf is onvoldoende ruimte om de stal te bouwen, uitgezonderd de noordwesthoek. Hier grenst het erf echter aan een es Vanuit cultuurhistorische- en archeologische overwegingen is het onwenselijk om deze es te bebouwen. Het bouwen van een nieuwe stal, buiten het oorspronkelijke erf, doet ook geen recht aan de wens van de eigenaar om de oorspronkelijke erfopzet met hoofd- en bijgebouwen te behouden.

Wanneer de stal aan de voorzijde gebouwd zou worden, heeft dat grote invloed op het aanzicht van het huidige erf vanaf de Groenloseweg. Het vrij forse gebouw zal dan een duidelijke beeldvanger zijn, ten na dele van het huidige zicht op het hoofdgebouw. Omdat initiatiefnemer gehouden is aan een 'compact erf' zullen enkele beeldbepalende en monumentale bomen (beuken & zomereiken) moeten sneuvelen. Dit tast het aanzicht op het huidige erf aan en dan de nieuwe stal nog meer in het zicht plaatsen. Ondanks dat deze locatie niet tot de EHS behoort, is het aannemelijk dat de ecologische waarde van deze monumentale solitaire loofbomen even groot, maar vermoedelijk groter is dan de enkele bomen die nu gekapt moeten worden op de beoogde locatie. De randlengte en oppervlakte kroonvlak is bij solitaire bomen veel groter dan bij bomen in een gesloten bos. Dit is vooral van belang voor sommige soorten vleermuizen die foerageren langs (bos)rand en kronen van loofbomen.

5.4 Slotconclusie

Het onderzoeksgebied ligt deels in de EHS (specifiek EHS-natuur). Door de voorgenomen activiteit neemt het areaal EHS met ca. 200m² af. De ecologische- en landschappelijke waarde van deze strook is zeer beperkt. Er staan enkele loofbomen maar de bodem wordt bedekt door een onnatuurlijk dikke strooisellaag. Lokaal wordt deze gedomineerd door grote brandnetel. In de strook ontbreekt in grote delen de struik- en kruidlaag. Door de voorgenomen activiteit worden de omgevingscondities en kernkwaliteiten niet wezenlijk negatief beïnvloed. Het landschappelijke karakter (parkachtig; in een oud, besloten en kleinschalig agrarisch cultuurlandschap) wordt door de voorgenomen activiteit niet aangetast. Geadviseerd wordt om een recent aangelegde bosaanplant van ca.2400 m² toe te voegen aan de EHS. Vanuit ruimtelijk beleid is er geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit.

Uit een alternatievenafweging zijn rondom het erf geen locaties gevonden die een volwaardig alternatief vormen als bouwplaats van de stal. Wanneer de stal op een andere plek op het erf gebouwd wordt, zal een es bebouwd worden, enkele monumentale bomen geveld moeten worden en wordt het bijzonder fraaie aanzicht op het huidige erf aangetast. Vanuit landschapsecologische context bekeken is het vellen van enkele zomereiken in de EHS minder schadelijk dan het vellen van enkele monumentale en beeldbepalende bomen aan de voorzijde van het erf.

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft geen negatief effect op beschermd natuurgebied of de EHS. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

6. Soortenbescherming; het onderzoek

6.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 19 maart 2014 eenmalig onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder goede weersomstandigheden (bewolkt, geen neerslag, temperatuur 13 °C en een matig zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 19 maart 2014, uitgevoerd door een ervaren veldbioloog;
- Aanvullend bronnenonderzoek (NBL-kartering 1995-1998);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale Atlas van de zoogdieren (VZZ 2013)
- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2014)
- Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora (Stichting FLORON)
- Digitale Atlas van de zoogdieren van Gelderland (VZZ 2014)

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor floristisch onderzoek. De onderzoeksperiode ligt buiten de groei/bloeitijd van de meeste plantensoorten. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen omdat het onderzoek buiten de broedtijd van de meeste soorten is uitgevoerd. Half maart vertonen slechts enkele soorten territoriumindicerend gedrag. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten, evenals een beoordeling van het onderzoeksgebied op de aanwezigheid van soorten waarvan nesten, nestplaatsen en het functionele leefgebied jaar rond beschermd zijn.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Er is gekeken naar graaf-, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en hollen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, maar beperkt geschikt voor onderzoek naar de functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen. De meeste soorten en individuen bevinden zich nog in de winterverblijfplaatsen. Potentieel geschikte verblijfplaatsen van zoogdieren (incl. vleermuizen) in gebouwen en/of natuurlijke hollen worden visueel geïnspecteerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een endoscoop met minicamera om holle ruimtes te inspecteren. Op basis van de bouwstijl, gebruikte materialen, staat van onderhoud en de landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied, kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen. Slechts enkele soorten hebben de winterverblijfplaatsen verlaten (gewone pad, levendbarende hagedis). Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Het weer tijdens het veldonderzoek bepaalt in grote mate de geschiktheid van het onderzoek naar reptielen.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van dagvlinders. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar dagvlinders omdat de vliegtijd van de meeste soorten nog niet is aangebroken medio maart. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van libellen. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar libellen omdat de vliegtijd van de meeste soorten nog niet is aangebroken. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Kevers en mieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van kevers en mieren. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar kevers en mieren omdat de meeste soorten nog niet actief zijn. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. Het weer tijdens het veldbezoek bepaalt in grote mate de geschiktheid van de onderzoeksmethode.

Vissen en kreeftachtigen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtigen. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar vissen en kreeftachtige. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

6.2 Verwachting¹

Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, bouwstijl en gebruikte bouwmaterialen, aard, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Libellen;
- Kevers;
- Dagvlinders;

¹ Op basis van bronnenonderzoek en een landschapsecologische analyse wordt het veldbiologische onderzoek afgestemd op de potentieel aanwezige soorten of soortgroepen.

- Vaatplanten;
- Vissen en kreeftachtigen;
- Reptielen;

Het is niet onwaarschijnlijk om soorten uit de volgende soortgroepen aan te treffen:

- Grondgebonden zoogdieren (algemene en weinig kritische soorten);
- Vogels;
- Vleermuizen (gebouw bewonende soorten, foerageergebied, vliegroute);
- Amfibieën (algemene en weinig kritische soorten);

6.3 Resultaten

Planten

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Het te rooien bos bestaat uit oud loofbos met zomereik, beuk en met een ondergroei van huls en braam.

Broedvogels

Het veldonderzoek is uitgevoerd buiten de voortplantingstijd van de meeste vogelsoorten. Het is aannemelijk dat ieder broedseizoen er vogels broeden in de oude schoppe en in de beplanting. Daarbij gaat het mogelijk om soorten als Merel, Vink, Houtduif, Winterkoning en Tjiftjaf. Er zijn in het onderzoeksgebied geen soorten vastgesteld waarvan de nesten of de nestplaats jaarrond beschermd zijn, ook vormt het onderzoeksgebied geen essentieel onderdeel van een beschermd functioneel leefgebied van bijvoorbeeld de Huismus, Steen- of Kerkuil

Zoogdieren; vleermuizen

Vleermuizen kunnen gebouwen en (oude) bomen met hopen of kieren onder de schors gebruiken als verblijfplaats. Er zijn geen natuurlijke verblijfplaatsen in de te rooien bomen aangetroffen en de te slopen schuur wordt als een nagenoeg ongeschikte verblijfplaats voor vleermuizen beschouwd.

De schoppe is niet winddicht en op sommige plekken ook niet waterdicht. Dergelijke tochtige schuren behoren doorgaans niet tot de vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. De gebinten vertonen geen oude lasnaden; dit zijn (kleine holle) plekken waarin soms vleermuizen kunnen verblijven in gebouwen met oude gebinten. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op verblijfplaatsen in gebouwen op het erf of de directe omgeving.

Aanzicht op de binnenzijde van de schoppe.

Vleermuizen foerageren vooral langs loofbomen en kruinen van bomen. Het onderzoeksgebied vormt mogelijk foerageergebied voor soorten als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis. De betekenis van het gebied is vanwege het geringe oppervlak zeer beperkt en wordt door de voorgenomen activiteit niet negatief beïnvloed.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het onderzoeksgebied geen grondgebonden zoogdieren waargenomen. De inrichting, beheer en de staat van onderhoud maken het onderzoeksgebied tot een ongeschikte habitat voor de meeste grondgebonden zoogdiersoorten. Mogelijk komen soorten als bunzing, steenmarter, egel, konijn en haas incidenteel in het gebied voor om te foerageren. Deze soorten hebben geen vaste verblijfplaats in het gebied. Er zijn in het gebouw geen sporen gevonden die duiden op de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van de steenmarter.

Amfibieën & reptielen

In het onderzoeksgebied zijn geen amfibieën en reptielen waargenomen. De inrichting en beheer van het onderzoeksgebied maken het gebied tot een ongeschikte habitat voor reptielen en een nagenoeg ongeschikte habitat voor beschermde amfibieën. Mogelijk maakt het onderzoeksgebied onderdeel uit van het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische soorten als gewone pad en bruine kikker. Deze gebruiken het gebied mogelijk om te foerageren en om te overwinteren in de strooisellaag van het bos. Voortplantingslocaties ontbreken in de directe omgeving waardoor het niet aannemelijk is dat amfibieën in het onderzoeksgebied overwinteren. Mogelijk gaat het om een zeer gering aantal (<5exx).

Dagvlinders

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebieden geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Kevers en mieren

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten.

Vissen en kreeftachtigen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Er is in het onderzoeksgebied geen geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde soorten. De sloten in het onderzoeksgebied vormen een ongeschikt habitat voor deze soorten.

6.4 Toetsingskader

Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

6.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Flora

De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde plantensoorten en heeft daarom geen wettelijke consequentie. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentie van het onderzoeksgebied en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

(Broed)vogels

Door de voorgenomen activiteit worden mogelijk bezette vogelnesten verstoord of vernield. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van bezette nesten of het verwonden/doden van (jonge)vogels dienen buiten de voortplantingstijd van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de schoppe te slopen en de beplanting te rooien is augustus-maart. Er worden geen jaarrond beschermde nesten of nestplaatsen vernield. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht. De initiatiefnemer mag maatregelen treffen die voorkomen dat vogels gaan nestelen in het onderzoeksgebied.

Zoogdieren; vleermuizen

Om te kunnen beoordelen of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op het functionele leefgebied van vleermuizen, moet onderscheid gemaakt worden in de functie die het onderzoeksgebied heeft voor vleermuizen. Dit kan als vaste rust-/verblijfplaats of als functioneel leefgebied.

Functionaliteit als verblijfplaats

De schoppe wordt als een ongeschikte verblijfplaats van vleermuizen beschouwd en in de te rooien bomen zijn geen natuurlijke holen en kieren/spleten waargenomen. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen, niet in het onderzoeksgebied en niet er buiten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek wordt voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen niet noodzakelijk geacht.

Functionaliteit als leefgebied; foerageergebied

Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functionaliteit en betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied. Het is goed mogelijk dat het onderzoeksgebied gebruikt wordt door vleermuizen om te foerageren, maar het gebied heeft een beperkte betekenis als foerageergebied vanwege de inrichting, het gevoerde beheer en de beperkte oppervlakte. Door de voorgenomen activiteit verandert de betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied niet. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal en heeft daarom geen negatief effect op foerageergebied buiten het onderzoeksgebied. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek wordt voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen niet noodzakelijk geacht.

Functionaliteit als leefgebied; vliegroutes

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige landschapselementen als vliegroute van- en naar de verblijfplaats. Op basis van gebiedskenmerken kan voldoende geconcludeerd worden over de functionaliteit en betekenis van het onderzoeksgebied als vliegroute. Het onderzoeksgebied vormt geen verbindend element in een lijnvormig landschapselement en vormt daarom geen essentiële schakel in een vliegroute van vleermuizen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie m.b.t. dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen.

Zoogdieren; grondgebonden soorten

In het onderzoeksgebied komen mogelijk incidenteel soorten voor die vermeld worden in tabel 1 van de Ff-wet. Voor het verstoren, verwonden en doden van deze soorten in het kader van de voorgenomen activiteit geldt een algemene vrijstelling, maar de algemene zorgplicht is altijd van toepassing. Deze soorten hebben geen vaste verblijfplaats in het gebied en zijn mobiel. De soorten worden door de voorgenomen activiteit niet verstoord, verwond of gedood. Specifieke maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht worden niet noodzakelijk geacht.

Amfibieën en reptielen

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het functionele leefgebied van reptielen, maar mogelijk wel van sommige amfibieënsoorten. Deze soorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor het verstoren, verwonden en doden van deze soorten in het kader van de voorgenomen activiteit geldt een algemene vrijstelling, maar de algemene zorgplicht is altijd van toepassing. Gelet op de zeer beperkte betekenis van het onderzoeksgebied voor amfibieën worden geen nadere voorwaarden in het kader van de algemene zorgplicht gesteld. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde soorten zoals vermeld in tabel 2-3 en heeft daarom geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Dagvlinders

Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Libellen

Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Kevers en mieren

Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Vissen en kreeftachtigen

Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer is het onderzoeksgebied ongeschikt als leefgebied voor beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt niet noodzakelijk geacht.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Flora	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Zoogdieren; grondgebonden	Geen soorten van tabel 2/3.	Niet van toepassing	Deze soorten zijn mobiel. Geen nadere maatregelen in kader van zorgplicht vereist.
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	div. soorten	<i>Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren</i> <i>Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren</i>	Schoppe slopen en beplanting verwijderen buiten voortplantingsperiode.
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	Onbekend	Niet van toepassing	Functie wordt niet aangetast
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Amfibieën	Geen soorten van tabel 2/3.	Niet van toepassing	geen
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen
Dagvlinders	Geen soorten van tabel 2/3.	Niet van toepassing	geen
Libellen	Geen soorten van tabel 2/3.	Niet van toepassing	geen
Overige ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing	geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstoring van vogelnesten minimaal.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

6.6 Historische gegevens

In 1997 is het onderzoeksgebied onderzocht op de aanwezigheid van flora- en faunawaarden. Ondanks de gedateerdheid van de gegevens geven deze gegevens wel een indruk van de betekenis van het erf voor soorten. Helaas is tijdens het onderzoek in 1997 niet de functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen onderzocht. In het onderzoeksgebied en het naastgelegen bos zijn (algeme) bossoorten

vastgesteld. Er zijn geen soorten van de Rode Lijst vastgesteld en geen soorten waarvan de nesten en nestplaats jaarrond beschermd zijn.

6.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

7. Conclusies en advies

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gelet op de voorgenomen activiteit zal dat de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector' zijn. Deze is opgesteld door 'Bouwend Nederland' en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM (zie: www.NEPROM.NL). Deze gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

De voorgenomen activiteit bestaat uit het slopen van een oude schoppe, het rooien van 12 zomereiken en een beuk en het bouwrijp maken van een strook 'bos' en grasland. Er zijn in het onderzoeksgebied tijdens het onderzoek geen beschermde soorten uit tabel 2-3 van de Ff-wet vastgesteld. Mogelijk behoort het gebied tot het functionele leefgebied van sommige soorten als vermeld in tabel 1 van de Ff-wet, maar voor het verstoren/vernielen, beschadigen/verwonden en doden van deze soorten geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt niet voor broedvogels. Mogelijk nestelen er vogels in de te slopen schoppe. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van bezette nesten en het verwonden/doden van vogels dienen buiten de voortplantingsperiode uitgevoerd te worden. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op beschermde soorten en functies buiten het onderzoeksgebied. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. Art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied ligt gedeeltelijk in de EHS, specifiek de EHS-natuur. De voorgenomen activiteit leidt tot areaalverlies en dus tot een significante aantasting van de omgevingscondities en kernkwaliteiten van de EHS. De ecologische- en landschappelijke waarde van de strook 'EHS-natuur' is beperkt. Het betreft een strook grond welke tot voor enkele jaren terug deels gebruikt werd als mestvaalt. De strook wordt plaatselijk gedomineerd door grote brandnetel en heeft geen ontwikkelde struik- of kruidlaag. Op papier lijkt er sprake van een 'aantasting' van de kernkwaliteiten en kerncondities van de EHS, in de praktijk is er sprake van een zeer geringe aantasting. Recent is 5000m² nieuw loofbos aangelegd op het erf. Geadviseerd wordt om deze aanplant tot EHS-natuur te bestemmen, hierdoor is er sprake van netto uitbreiding van de EHS en past het in het beoordelingskader van de provincie Gelderland hoe om te gaan met ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS.

Bij nieuwbouw kunnen meestal simpel en tegen lage (meer)kosten waardevolle voorzieningen voor vogels en vleermuizen aangebracht worden. In de bijlage worden enkele tips gegeven wat er zoal mogelijk is om dieren een verblijfplaats te bieden op het erf.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender

Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Advies voor het aanbrengen van verblijfplaatsen voor vogels en vleermuizen

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2: Toelichting AMvB

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet. De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor Artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van Artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB Artikel 75). Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

<p><u>Zoogdieren</u> aardmuis <i>Microtus agrestis</i> bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i> dwergmuis <i>Micromys minutus</i> bunzing <i>Mustela putorius</i> dwergspitsmuis <i>Sorex minutus</i> egel <i>Erinaceus europaeus</i> gewone bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i> haas <i>Lepus europaeus</i> hermelijn <i>Mustela erminea</i> huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i> konijn <i>Oryctolagus cuniculus</i> ondergrondse woelmuis <i>Pitymys subterraneus</i> ree <i>Capreolus capreolus</i> rosse woelmuis <i>Clethrionomys glareolus</i> tweekleurige bosspitsmuis <i>Sorex coronatus</i> veldmuis <i>Microtus arvalis</i> vos <i>Vulpes vulpes</i> wezel <i>Mustela nivalis</i> woelrat <i>Arvicola terrestris</i></p> <p><u>Reptielen en amfibieën</u> bruine kikker <i>Rana temporaria</i> gewone pad <i>Bufo bufo</i> middelste groene kikker <i>Rana esculenta</i> kleine watersalamander <i>Triturus vulgaris</i> meerkikker <i>Rana ridibunda</i></p>	<p><u>Mieren</u> behaarde rode bosmier <i>Formica rufa</i> kale rode bosmier <i>Formica polyctena</i> stronkmier <i>Formica truncorum</i> zwartrugbosmier <i>Formica pratensis</i></p> <p><u>Slakken</u> wijngaardslak <i>Helix pomatia</i></p> <p><u>Vaatplanten</u> aardaker <i>Lathyrus tuberosus</i> akkerklokje <i>Campanula rapunculoides</i> brede wespenorchis <i>Epipactis helleborine</i> breed klokje <i>Campanula latifolia</i> dotterbloem <i>Caltha palustris</i> gewone vogelmelk <i>Ornithogalum umbellatum</i> grasklokje <i>Campanula rotundifolia</i> grote kaardenbol <i>Dipsacus fullonum</i> kleine maagdenpalm <i>Vinca minor</i> knikkende vogelmelk <i>Ornithogalum nutans</i> koningsvaren <i>Osmunda regalis</i> slanke sleutelbloem <i>Primula elatior</i> zwanebloem <i>Butomus umbellatus</i></p>
---	---

Tabel 1 van de Ff-wet (Algemene soorten)

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora- & faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Tabel 2.

Toelichting tabel 2

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

<p><u>Zoogdieren</u> Danhert <i>Dama dama</i> Edelhert <i>Cervus elaphus</i> Eekhoorn <i>Sciurus vulgaris</i> Grijze zeehond <i>Halichoerus grypus</i> Grote bosmuis <i>Apodemus flavicollis</i> Steenmarter <i>Martes foina</i> Wild zwijn <i>Sus scrofa</i></p> <p><u>Reptielen en amfibieën</u> Alpenwatersalamander <i>Triturus alpestris</i> Levendbarende hagedis <i>Lacerta vivipara</i></p> <p><u>Dagvlinders</u> Moerasparelmoervlinder <i>Euphydryas aurinia</i> Vals heideblauwtje <i>Lycaeides idas</i></p> <p><u>Vissen</u> Bermpje <i>Noemacheilus barbatulus</i> Kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i> Meerval <i>Silurus glanis</i> Rivierdonderpad <i>Cottus gobio</i></p> <p><u>Vaatplanten</u> Aangebrande orchis <i>Orchis ustulata</i> Aapjesorchis <i>Orchis simia</i> Beenbreek <i>Narthecium ossifragum</i> Bergklokje <i>Campanula rhomboidalis</i> Bergnachtorchis <i>Platanthera chlorantha</i> Bijenorchis <i>Ophrys apifera</i> Blaasvaren <i>Cystopteris fragilis</i> Blauwe zeedistel <i>Eryngium maritimum</i> Bleek bosvogeltje <i>Cephalanthera damasonium</i> Bokkenorchis <i>Himantoglossum hircinum</i> Brede orchis <i>Dactylorhiza majalis majalis</i> Bruinrode wespenorchis <i>Epipactis atrorubens</i> Daslook <i>Allium ursinum</i> Dennenorchis <i>Goodyera repens</i> Duitse gentiaan <i>Gentianella germanica</i> Franjgentiaan <i>Gentianella ciliata</i> Geelgroene wespenorchis <i>Epipactis muelleri</i> Gele helmblom <i>Pseudofumaria lutea</i> Gevlekte orchis <i>Dactylorhiza maculata</i> Groene nachtorchis <i>Coeloglossum viride</i> Groensteel <i>Asplenium viride</i> Grote keverorchis <i>Listera ovata</i> Grote muggenorchis <i>Gymnadenia conopsea</i> Gulden sleutelbloem <i>Primula veris</i> Harlekijn <i>Orchis morio</i> Herfstschroeforchis <i>Spiranthes spiralis</i> Hondskruid <i>Anacamptis pyramidalis</i> Honingorchis <i>Herminium monorchis</i> Jeneverbes <i>Juniperus communis</i> Klein glaskruid <i>Parietaria judaica</i> kleine keverorchis <i>Listera cordata</i> kleine zonnedauw <i>Drosera intermedia</i> klokjesgentiaan <i>Gentiana pneumonanthe</i></p>	<p>kluwenklokje <i>Campanula glomerata</i> koraalwortel <i>Corallorhiza trifida</i> kruisbladgentiaan <i>Gentiana cruciata</i> lange ereprijs <i>Veronica longifolia</i> lange zonnedauw <i>Drosera anglica</i> mannetjesorchis <i>Orchis mascula</i> maretak <i>Viscum album</i> moeraswespenorchis <i>Epipactis palustris</i> muurbloem <i>Erysimum cheiri</i> parnassia <i>Parnassia palustris</i> pijlscheefkelk <i>Arabis hirsuta sagittata</i> poppenorchis <i>Aceras anthropophorum</i> prachtklokje <i>Campanula persicifolia</i> purperorchis <i>Orchis purpurea</i> rapunzelklokje <i>Campanula rapunculus</i> rechte driehoeksvaren <i>Gymnocarpium robertianum</i> rietorchis <i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i> ronde zonnedauw <i>Drosera rotundifolia</i> rood bosvogeltje <i>Cephalanthera rubra</i> ruijg klokje <i>Campanula trachelium</i> schubvaren <i>Ceterach officinarum</i> slanke gentiaan <i>Gentianella amarella</i> soldaatje <i>Orchis militaris</i> spaanse ruiter <i>Cirsium dissectum</i> steenjanjer <i>Dianthus deltooides</i> steenbreekvaren <i>Asplenium trichomanes</i> stengelloze sleutelbloem <i>Primula vulgaris</i> stengelomvattend havikskruid <i>Hieracium amplexicaule</i> stijf hardgras <i>Catapodium rigidum</i> tongvaren <i>Asplenium scolopendrium</i> valkruid <i>Arnica montana</i> veenmosorchis <i>Hammarbya paludosa</i> veldgentiaan <i>Gentianella campestris</i> veldsalie <i>Salvia pratensis</i> vleeskleurige orchis <i>Dactylorhiza incarnata</i> vliegenorchis <i>Ophrys insectifera</i> vogelnestje <i>Neottia nidus-avis</i> voorjaarsadonis <i>Adonis vernalis</i> wantsenorchis <i>Orchis coriophora</i> waterdrieblad <i>Menyanthes trifoliata</i> weideklokje <i>Campanula patula</i> welriekende nachtorchis <i>Platanthera bifolia</i> wilde gage <i>Myrica gale</i> wilde herfsttijloos <i>Colchicum autumnale</i> wilde kievitsbloem <i>Fritillaria meleagris</i> wilde marjolein <i>Origanum vulgare</i> wit bosvogeltje <i>Cephalanthera longifolia</i> witte muggenorchis <i>Pseudorchis albida</i> zinkviooltje <i>Viola lutea calaminaria</i> zomerklokje <i>Leucium aestivum</i> zwartsteel <i>Asplenium adiantum-nigrum</i></p> <p><u>Kevers</u> vliegend hert <i>Lucanus cervus</i></p> <p><u>Kreeftachtige</u> rivierkreeft <i>Astacus astacus</i></p>
---	--

Tabel 2 van de Ff-wet.

Toelichting tabel 3

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor Artikel 8 t/m 12 van de flora & faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor Artikel 10 van de flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang²;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

²

- onderzoek en onderwijs
- re-populatie en herintroductie
- bescherming van flora en fauna
- veiligheid van het luchtverkeer
- volksgezondheid of openbare veiligheid
- dwingende redenen van openbaar belang
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw
- bestendig gebruik
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB

Bijlage 1 AMvB

Zoogdieren

das *Meles meles*
boomarter *Martes martes*
eikelmuis *Eliomys quercinus*
gewone zeehond *Phoca vitulina*
veldspitsmuis *Crocidura leucodon*
waterspitsmuis *Neomys fodiens*

Reptielen en amfibieën

adder *Vipera berus*
hazelworm *Anguis fragilis*
ringslang *Natrix natrix*
vinpootsalamander *Triturus helveticus*
vuursalamander *Salamandra salamandra*

Vissen

beekprik *Lampetra planeri*
bittervoorn *Rhodeus cericeus*
elrits *Phoxinus phoxinus*
gestippelde alver *Alburnoides bipunctatus*
grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*
rivierprik *Lampetra fluviatilis*

Dagvlinders

bruin dikkopje *Erynnis tages*
dwergblauwtje *Cupido minimus*
dwergdikkopje *Thymelicus acteon*
groot geaderd witje *Aporia crataegi*
grote ijsvogelvlinder *Limenitis populi*
heideblauwtje *Plebejus argus*
iepepage *Strymonidia w-album*
kalkgraslanddikkopje *Spialia sertorius*
keizersmantel *Argynnis paphia*
klaverblauwtje *Cyaniris semitargus*
purperstreepparelmoervlinder *Brenthis ino*
rode vuurvlinder *Palaeochrysophanus hippothoe*
rouwmantel *Nymphalis antiopa*
tweekleurig hooibeestje *Coenonympha arcania*
veenbesparelmoervlinder *Bolaria aquilonais*
veenhooibeestje *Coenonympha tullia*
veldparelmoervlinder *Melitaea cinxia*
woudparelmoervlinder *Melitaea diamina*
zilvervlek *Clossiana euphrosyne*

Vaatplanten

groot zee gras *Zostera marina*

Bijlage IV HR

Zoogdieren

baardvleermuis *Myotis mystacinus*
bechstein's vleermuis *Myotis bechsteinii*
bever *Castor fiber*
bosvleermuis *Nyctalus leisleri*
brandt's vleermuis *Myotis brandtii*
bruinvis *Phocoena phocoena*
euraziatische lynx *Lynx lynx*
franjestaart *Myotis nattereri*
gewone dolfijn *Delphinus delphis*
gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*
grijze grootoorvleermuis *Plecotus austriacus*
grote hoefijzerneus *Rhinolophus ferrumequinum*
hamster *Cricetus cricetus*

hazelmuis *Muscardinus avellanarius*
ingekorven vleermuis *Myotis emarginatus*
kleine dwergvleermuis *Pipistrellus pygmaeus*
kleine hoefijzerneus *Rhinolophus hipposideros*
laatvlieger *Eptesicus serotinus*
meervleermuis *Myotis dasycneme*
mopsvleermuis *Barbastella barbastellus*
nathusius' dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*
noordse woelmuis *Microtus oeconomus*
otter *Lutra lutra*
rosse vleermuis *Nyctalus noctula*
tuimelaar *Tursiops truncatus*
tweekleurige vleermuis *Vespertilio murinus*
vale vleermuis *Myotis myotis*
watervleermuis *Myotis daubentonii*
wilde kat *Felis silvestris*
witflankdolfijn *Lagenorhynchus acutus*
witsnuitdolfijn *Lagenorhynchus albirostris*

Reptielen en amfibieën

boomkikker *Hyla arborea*
geelbuikvuurpad *Bombina variegata*
gladde slang *Coronella austriacus*
heikikker *Rana arvalis*
kamsalamander *Triturus cristatus*
knoflookpad *Pelobates fuscus*
muurhagedis *Podarcis muralis*
poelkikker *Rana lessonae*
rugstreepad *Bufo calamita*
vroedmeesterpad *Alytes obstetricans*
zandhagedis *Lacerta agilis*

Dagvlinders

donker pimpernelblauwtje *Maculinea nausithous*
grote vuurvlinder *Lycaena dispar*
pimpernelblauwtje *Maculinea telegonus*
tijmblauwtje *Maculinea arion*
zilverstreephoobeestje *Coenonympha hero*

Libellen

bronslibel *Oxygastra curtisii*
gaffellibel *Ophiogomphus cecilia*
gevlekte witsnuitlibel *Leucorrhinia pectoralis*
groene glazenmaker *Aeshna viridis*
noordse winterjuffer *Sympetma paedisca*
oostelijke witsnuitlibel *Leucorrhinia albifrons*
rivierrombout *Stylurus flavipes*
sierlijke witsnuitlibel *Leucorrhinia caudalis*

Vissen

houting *Conegonus oxyrrhynchus*
steur *Acipenser sturio*

Vaatplanten

drijvende waterweegbree *Luronium natans*
groenknolorchis *Liparis loeselii*
kruipend moerasscherm *Apium repens*
zomerschroeforchis *Spiranthes aestivalis*

Kevers

brede geelrandwaterroofkever *Dytiscus latissimus*
gestreepte waterroofkever *Graphoderus bilineatus*
heldenbok *Cerambyx cerdo*
juchtleerkever *Osmoderma eremita*

Tweekleppigen

bataafse stroommossel *Unio crassus*

Tabel 3 van de Ff-wet : Soorten bijlage IV HR (+ Platte schijfhoren) / bijlage 1 AMvB (zie volgende bladzijde)

Bijlage 3. Fotobijlage
Impressie van het onderzoeksgebied

